

Kommunstyrelseförvaltningen

KULTURDEPARTEMENTET
Diarienummer: Ku2019/02112/KL

Remissvar på Härifrån till evigheten – En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv (SOU 2019:58)

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun har inbjudits av Kulturdepartementet att yttra sig över betänkandet om säkerställandet av samhällets tillgång till allmänna handlingar nu och för framtiden (SOU 2019:58).

Övergripande synpunkter

Ur ett kommunalt perspektiv har utredningens betänkande ett stort fokus på Riksarkivet, statliga myndigheter samt enskilda arkiv. De kommunala arkivfrågorna hade kunnat ges en egen avdelning.

Mot bakgrund av ovanstående hade det i ett sådant kapitel kunnat diskuteras en möjlig framtida samarbetsorganisation för kommunernas arkivmyndigheter som skulle kunna tjäna som stöd i framtagandet av nationella kommunföreskrifter, vidareutvecklade FGS:er, e-arkivtjänst till småkommuner, virtuell community med mera. Idag finns delar av detta, men utspritt på olika håll; Samrådsgruppen inom Sveriges kommuner och regioner (SKR), Ineras e-arkivtjänst på uppdrag av R7-gruppen, avgränsade kommunförbund samt Riksarkivet.

Härnösands kommun hade önskat att utredningen även kunnat ta ställning i en av de svårare frågeställningarna gällande tillgängligheten av vårt gemensamma kulturarv.

Specifika synpunkter

Kapitel 3 – Viktiga samhällsförändringar

Utredningen lyfter fram en mycket viktig fråga när det kommer till desinformation och ”filterbubblor” i olika digitala tjänster, och där arkivens roll bara blir ännu mer betydelsefulla för tilltron till både myndigheter och demokrati. Att detta tas upp och därmed understryks är bra.

Kapitel 4 – Beskrivning av arkivsektorn

Idén om en certifiering av arkivarieyrket uppfattar vi är svårt att göra verklighet av. Det blir tämligen otydligt hur något sådant ska hanteras. Vem utfärdar? Vilka kriterier? Ska det finnas myndighetskontroll? Och så vidare.

Om man ska införa någon form av kompetenscertifikat kan medlemskap i ett förbund eller förening där vissa utbildningskrav är bestämda för att få medlemskapet, vara ett sätt att certifiera, även om en sådan lösning inte skulle ge samma tyngd som en myndighetslegitimering.

Kapitel 9 – Normering, tillsyn och rådgivning

Likt andra kommunorganisationer instämmer vi i önskemålet om möjligheten för fullmäktige att kunna delegera rätten att meddela föreskrifter om arkivförvaltningen (arkivvården). Utvecklingstakten inom området är hög, vilket gör att föreskrifter emellanåt måste författas och nå ut i verksamheterna fort. Samtidigt blir även innehållet ofta både detaljerat och specialiserat (till exempel godkända filformat), något som närmast kan ses som tjänstemannahantering, och torde inte vara något som kommunfullmäktige ska behöva engagera sig i.

Kapitel 13.4.3

Härnösands kommun delar inte utredningens resonemang om att staten helt och hållet ska avstå från arkivsektorns regionala närvaro.

Vi tycker att statens verksamheter ska kunna vara lokaliserade på många olika platser. Det stärker dessutom den statliga förvaltningsmodellen och det ger regional utvecklingskraft. Om utredningens förslag skulle få genomslagskraft i denna fråga skulle det innebära både ett kulturarvs- och kompetenstapp, då vi i Härnösands kommun byggt upp ett starkt kluster inom arkivsektorn så som att verka som arkivkommun och arkivlän.

Kapitel 14 – Digital informationsförvaltning och massdigitalisering

Arkivutredningen har ett förslag att låta Riksarkivet utreda frågan om massdigitalisering vidare. Vi tycker att det i direktiven bör finnas med att särskilt beakta och analysera möjligheterna till utlokalisering av sådana uppgifter till glesbygd.